

Att. Kirkeudvalget v/ formand Søren Espersen

den 31. marts 2025

Forslag til ny paragraf i Trossamfundsloven – om ev.-luth. frimenigheders status

Hermed fremsender vi forslag til ny paragraf i Trossamfundsloven i forbindelse med revisionen, som vil tydeliggøre forhold omkring evangelisk-lutherske frimenigheder. Vi håber, at Kirkeudvalget vil medtage forslaget under 1. behandling af L175 *Forslag til "Lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken"* (fremsat 26. marts).

Sådan som vi har gjort opmærksom på over for kirkeministeren og flere kirkeordførere i efteråret, så blev evangelisk-lutherske frimenigheders forhold ikke behandlet i betænkningen forud for Trossamfundslovens vedtagelse (dec. 2017). Dermed fik disse menigheder ikke en klagende plads i loven. Siden 2018 er der sket en udvikling i status og praksis fra den traditionelle forståelse på området, så det umiddelbare tætte bånd til folkekirken (sogne- og valgmenigheder) er under pres. Derfor foreslår vi, at frimenigheder – som har status af anerkendte trossamfund – får en tydelig præcisering i L175.

Om frimenigheders status – et lovforslag (status, vielsesbemyndigelse m.v.)

Tilføjelse til kapitel 2 "Trossamfunds grundlæggende frihed og rettigheder" – **som NY § 7:**

"Trossamfund med samme evangelisk-lutherske trosgrundlag som folkekirken udgør en særlig kategori af trossamfund, der undtages bestemmelserne i kapitel 5 (vielsesbemyndigelse) §§ 16-19 og kapitel 7 (ministerialbogføring) § 23 i lighed med valgmenighederne jf. valgmenighedsloven kapitel 5. I tillæg er forkyndere i evangelisk-lutherske frimenigheder ligestillet med forkyndere i valgmenighederne jf. valgmenighedsloven kapitel 5."

Denne bestemmelse vil reetablere forholdet mellem frimenighederne og folkekirken ved at explicitere en tidligere historisk status, samhørighed og rettigheder, som de evangelisk-lutherske frimenigheder har nydt i kraft af deres fælles konfessionelle udgangspunkt med folkekirken.

Baggrund: *De evangelisk-lutherske frimenigheders særkende er, at de står uden for folkekirken, selvom der ikke består noget modsætningsforhold mellem frimenighederne og folkekirken med hensyn til bekendelsesgrundlag og lære. At frimenighederne står uden for folkekirken, skyldes først og fremmest et ønske hos disse menigheder om at kunne organisere sig under friere former, end det er muligt selv inden for folkekirkens valgmenigheder. Da der i folkekirken og de evangelisk-lutherske frimenigheder til stadighed har foreligget et gensidigt ønske om at bevare en nær forbindelse, er der i den kirkelige lovgivning gennemført en række bestemmelser, der hjemler frimenighederne og disses præster en særstilling, der ikke er tillagt noget andet trossamfund, der står uden for folkekirken." (Espersen, Preben: Kirkeret – Almindelige del, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1993, side 179).*

Historisk set har disse frimenigheder haft en række særrettigheder, der har været betinget af relation til folkekirken. Siden 1883 er der blevet dannet frimenigheder ud fra forskellige kirkelige og teologiske situationer, hvor man har ønsket at stå mere fri end andre menigheder i folkekirken (sogne- og valgmenigheder) og uden biskoppeligt tilsyn; det gælder både de grundtvigske og missionske. Flere af disse rettigheder er stadigvæk gældende, mens andre har været under pres grundet den manglende opmærksomhed i trossamfundsloven af 2017 på frimenighedernes traditionelle status.

Hvis Kirkeudvalget ønsker at få yderligere uddybet og perspektivet forslaget, møder vi gerne frem til en samtale.

Med venlig hilsen

Laura Lundager Jensen

formand for Foreningen Grundtvigske Valg- og Frimenigheder

Hans-Ole Bækgaard

formand for Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark